

Xosé Antonio Perozo

XOSÉ ANTONIO PEROZO naceu en Llerena, Estremadura, no ano 1951. Dende 1970 vive en Galicia. Logo de dedicarse ao mundo do teatro como actor e director e outras mil ocupacións, como decorador, escaparatista, vendedor de froitas, xornalista, presentador e director de programas de televisión e radio, creativo de publicidade, debuxante de capas de discos, asesor de imaxe, director de empresas de comunicación, entrou no mundo editorial e na actualidade é director de Ir Indo Edicións e da *Enciclopedia Galega Universal*. Traballou en medios de comunicación como *La Voz de Vigo*, *El Pueblo Gallego*, *Faro de Vigo*, *La Voz de Galicia*, a Radio Autónoma e a Televisión de Galicia, pero o que en realidade lle gusta e como mellor o pasa é escribindo. No seu oficio de escritor ten publicado vinte e catro libros de todo tipo, xornalísticos, obras de teatro, novelas para adultos e libros para rapaces, a meirande parte deles editados orixinariamente en galego. Algúns dos seus títulos de literatura infantil e xuvenil son *O enigma de Embívicus* (1992), *Camiño de Fantasía* (1998), *Don Ogro de papel* (1993), *Rato e Gato, unha tarde de teatro* (1994), *A increíble historia de Claudina* (1990), *Claudina volveu* (1998), *Contos máxicos* (1995), *Aquelles días malditos* (1997) e *Papá Ogro* (1999). De estilo xornalístico son os libros *Quen é quen no primeiro Parlamento Galego* (1981) e *Celso Emilio Ferreiro, compañeiro do vento e das estrelas* (1981) en colaboración con María Xosé Porteiro. De matiz divulgativo é *Compostela, Patrimonio da Humanidade*. No terreo do erotismo publicou *Misterios gozosos* (1991) e *Coral de lirios morenos* (1994). Novelas para adultos son *La furia del carnero* (1994) e *Rosalía* (1998). En teatro estreou as obras *Suburbios*, *El vendedor* e *Tal vez, Francisco de Zurbarán* (1998).

231

Autopoética

Dúas premisas e unha afirmación antes de partir. Primeira: a obra literaria, como calquera obra de arte, ou se explica por si mesma ou non paga a pena tela en conta, polo tanto sobran argumentacións sobre o escrito ou o que se quere facer. Dúas: estou de acordo coa afirmación de García Lorca de que o escritor nace pero precisa do coñecemento da técnica para comunicar aos demais os seus universos. Afirmo: non obstante a todos nos gusta falar de nós, do que facemos, das técnicas que empregamos e dos impulsos que nos moven.

Se por algo nos distinguimos os escritores é porque somos quen de espírnos sen pudor en cada folla dos nosos escritos. Os diaños particulares quedan

expostos á lupa do crítico tanto como á análise dos psicólogos ou ás pesquisas doutorais dos psiquiatras. O proceso da creación literaria é para min un enigma que só pode explicarse en función dalgunhas reaccións químicas descoñecidas producidas no cerebro. Non teño dúbida de que andando o tempo, os investigadores darán coa mecánica e a fórmula química da creación. Un bo día relacionarán por orde alfabética as hormonas, bacterias e elementos que interveñen no nacemento dunha historia dentro do cerebro. Isto non é ciencia ficción, do mesmo xeito que non o é que as feromonas determinan o namoro, a paixón e outras emocións semellantes ata hai pouco atribuídas ao espírito do corazón. Pero mentres ese día chega, eu gosto de crear e crer no territorio da intuición.

Os meus libros, as miñas historias, son sempre produto da intuición e permanecen fieis a dúas débedas. Unha, o exercicio de converter a realidade en fantasía de xeito que esa fantasía non traizoe a realidade nin a realidade estrague a forza fantástica da historia que trato de contar. Dúas, a miña relación incestuosa co erotismo como forza primixenia da humanidade, permanentemente satanizado pola cultura xudeocristiá que padecemos. Logo están a sutileza da ironía aprendida en Galicia, a tenrura que traía do sur, a retranca que quitei do exercicio do xornalismo, a paixón polas paisaxes e a paisanaxe, a vinculación coa política...

Reivindico o erotismo explícito na literatura como elemento do que foron castradas as grandes historias narrativas. Nunca entendín por qué o pracer de comer, como outros praceres (lectura, deporte, música, festas...), pode describirse nunha novela ata o extremo de dar as receitas do que degustan os comensais e non sucede o mesmo cando os personaxes fan o amor, que sempre queda implícito entre liñas. Ambas as dúas accións son cotiás, reais e, polo tanto, enriquecedoras da obra literaria. Sempre que podo, deixo que os meus personaxes vivan o seu erotismo.

No que respecta á reivindicación da intuición sobre a planificación e a técnica, teño que dicir que me deu moitas satisfaccións íntimas deixarme levar polas descoñecidas reaccións químicas do meu cerebro creativo. Por exemplo, o conto que publicamos nesta revista. Naceu do interese por vivir dun dos personaxes. Eu ía contar a simple historia de Martázul viaxando a Madrid, era un conto pedido por unha revista. Martázul viaxaba á capital para rematar unha historia de amor; ao chegar á estación apareceu o personaxe do home na

plataforma, eu non contaba con el, sucedeu o que sucede no conto. Ao rematar, por mor dese descoñecido, descubrín que a historia non comezara. Ese personaxe obrigoume a seguir os pasos de Martázul durante máis de trescentos cincuenta folios. A novela publicareina o ano que vén. Está chea de vida intuitiva e de erotismo.

Estación de partida

O día do primeiro encontro percorrín a estación sen présas. Merquei unhas revistas, un acto normal, algunhas lambetadas e chokolatinas. Sobre todo chokolatinas. O tren con destino a Madrid sae ás 21,20. Tomo un sándwich e unha *Coca-cola* antes de camiñar pola plataforma, antes de desafiar a ollada dun ferroviario que agarda recostado nuns vultos, antes de subir ó meu vagón e arrecuncharme xunto á ventá. Sei que o meu andar é desafiante, gústame este ritmo dos meus ombros. Sobre todo dos ombros e cadeiras. Desprázoos con certo cansazo harmónico. Observeino moitas veces nos vídeos. Dixéronmo: tes un xeito de camiñar moi particular, vas pedindo guerra e iso faite parecer perversa. Unha moneca de porcelana perversa e seguramente pervertida. ¿Que é a perversión? pregúntome. Miro máis alá do cristal embazado, límpoo co antebrazo e estampo os beizos de carmín na frialdade da superficie. Ó outro lado das vías, na plataforma paralela, un home moreno, alto, delgado, con certo aire de distinción, pode que de profesor de inglés nun centro elegante, observa os meus xestos. Sorríolle. Non me importa sorrir ós descoñecidos. Este arróibase, como case todos os homes cando unha muller lles entra. ¿Ou é polo meu aire de seguridade inxenua, de inxenua perversa? Non alcanzo a comprender qué é a perversión. E naquelas circunstancias moito menos. O home moreno retira a mirada, recolle o pequeno maletín e o paraugas e camiña a modiño pola plataforma deserta, fronte á vía solitaria. El tamén espera un tren. Agardo a que a tentación lle poida e dobre novamente o semblante cara a min. Faino. Volvo sorrirlle. Detense como distraído. Consulta o reloxo. É atractivo. Maduro e atractivo. Está dentro dos canons das miñas preferencias. Agora sorrime, engurra a boca nun bico fráxil buscando a resposta cómplice. Outra vez estampo o perfil dos beizos no cristal. Ó retiralos, rapidamente borro as marcas co dedo e o antebrazo. O home ponse en marcha. Apresura o paso. Estou segura de que rodeará a vía, cambiará de plataforma, subirá ó vagón e sentará ó meu carón. Felicítome pola perversa provocación. Cando

penetra no compartimento estou lendo unha revista distraidamente. El non existiu nunca. ¿Cara a onde viaxas?, pregunta. ¿É a min?, respondo inocente, como se alguén máis ocupase os asentos. Ten un rictus interrogante na mirada. Non di nada e inicia a retirada. A Madrid, ¿e vostede?, dígolle antes de que acabe de saír. Vólvese a mirarme e entón analizo o sombreiro e as lentes. Sobre todo gústanme as súas lentes de montura transparente, como de carei acaramelado. O sombreiro é de feltro gris, case da mesma cor que a gabardina. Leva os zapatos ben lustrados e a raia do pantalón adivíñase impecable. É deses homes que poden imaxinar viaxando en limusina, rodeado de servidores, ante grandes mesas de consellos de administración. Aquí resulta anacrónico. Solitario, agardando un tren. Quén sabe se un tren económico de proximidades. Todo nel semella ser impecable, perfecto, ata a mirada de desconfianza. Di: teño a intención de ir a Santiago. Pois vai enganado neste tren, digo. Balancea a cabeza e analizo o seu sorriso. Tamén é atractivo. Tanto que empeza a resultarme cargante. Quita o sombreiro e desvela o segredo do pelo case cinza. Media melena que lle sobe polas orellas. Cos dedos ara a raíz desconxestionando as guedellas sedosas. Podo cambiar o meu destino sen dar conta a ninguén, non me importaría espertar mañá contigo en Madrid, di. Non se anda con rodeos, vai ó gran. Directo. Dígolle: cometería un grande erro; Madrid queda moi lonxe de Santiago e alguén pode estar agardándome alí; alguén moi importante. Non o atúo. Garda silencio. Mantén o sorriso sopeando a miña perversidade. Instintivamente axústase as lentes, cala o sombreiro e recolle o maletín de coiro marrón. Vai saír. É probable que non haxa ninguén esperándome na plataforma de Madrid, provócoo. As miñas palabras obríganos a xirar cando xa estaba no corredor. Regresa mirándome ós ollos. ¿A que xogas? Levántome para facerlle sentir a forza de toda a miña figura. Queda prendido nas cadeiras despois de percorrer as miñas coxas e os meus peitos coa mirada. Como quen merca gando. Sacudo a saia e tomo asento de novo. Cruzo as pernas e comprendo que a visión o desacougue. Armando, o meu colega da alma, asegura que estas extremidades son o espello da miña maldade, que sei ensinalas nos momentos cruciais, que son máis provocativas que os beizos ou a mirada, algo inxenua e moi poderosa, coa que adoito engaiolar os machos. Pode que sexa certo. Sei que as miñas coxas espertan paixóns, por iso as ensino. O meu corpo está concibido para ser mostrado, visto, acariñado. O home despóxase novamente do sombreiro, colócao coidadosamente coa gabardina, o paraugas e o maletín no portavultos. Senta de fronte. Os seus ollos, azul/gris, a un palmo do meu alento. Retráiome intencionadamente. Digo: non xogo a nada, simplemente viaxo. Mantén o suspense tentando derrotarme a mirada.

Ten máis de corenta anos. É interesante. Di: xogas con lume e logo farás pis na cama. Sorríu e descubro o seu perfume. Ole ben e posúe mans góticas de pianista. Evidentemente non é un profesor inglés, pero tampouco ten acento galego. Dificilmente podería ter adivinado a súa profesión. Recórdame os galáns do cine americano dos anos corenta. E, sen embargo, tamén a Indiana Jones. De súpeto imaxino que se trata dun aventureiro. Un home de mundo que vive co único fin de narrar as súas vivencias. Por iso viaxa en tren. Acaba de apoiar os cúbados nas coxas e sostén o queixo con ambas as dúas mans. Trata de analizarme e eu véxoo fotografado a contraluz, nun xogo de sombras e penumbras interesantes. Calculo a distancia focal, a apertura do diafragma, a velocidade... Digo: non se mova. Tomo a cámara cun xesto mecánico, enfoco e disparo. Repito unha e outra vez axustando os ángulos. Coloca unha palma sobre o obxectivo. Non desperdicias carrete, di, non tes luz suficiente. Son 400 ASA, digo, en branco e negro, sairán. ¿Fotógrafa?, pregunta. Pode, digo e záfome. ¿A que vas a Madrid?, quere saber. O ambiente distendeuse. O moi cabrón está empezando a gañar terreo. Resulta máis hábil do previsto. Na vía paralela colocan o tren de Santiago. As ventás iluminadas e solitarias frean xunto á nosa. Vou cometer un crime, digo. Abre moito os ollos. Solta unha gran gargallada. Inesperada para min. Recompoño a seriedade e distánciome. Non lle vexo a gracia, digo. Di: é a resposta máis ocorrente que teño escoitado en moito tempo. Sosteen o semblante sereo, seguramente anoxado. O home moreno deixa xear o seu sorriso. Axusta o xesto e as lentes. Xa está ben de bromas, di, creo que es unha rapaza travesa, perigosamente travesa, perigosamente atractiva. Manteño o tipo e recupero terreo. Inquiétase, como cando o mirei por primeira vez na plataforma solitaria. Perderá o tren se non se apresura, digo. Di: non me importa, interésasme. Penso que pode ser antropólogo ou psicólogo ou sociólogo. O mesmo dixo EL o día que nos coñecemos. Eu acababa de cumprir dezaioito anos e encontrámonos bailando na pista dunha discoteca. Gústanme os homes maduros, díxenlle, teño un amante de corenta anos. Era mentira mais EL quixo crelo. Dixo: non me importa que teñas un amante, interésasme. Iso é certo. Agora digo: a miña vítima agárdame en Madrid, irá recibirme á estación; a el tamén lle intereso dende hai moito tempo. Polo corredor circula xente cargada de paquetes e maletas. Aproxímase a hora de partir. Fágollo saber unha vez máis. Quero que se vaia porque me inquieta, porque xa empecei a desexalo. Atráenme a súa pel morena e o perfume. Tamén esa mirada azul/gris. As mans. Deben de ser unhas mans expertas, acostumadas a acariñar corpos de muller. Di: hai un instante pensabas que podía non esperarte ninguén. Xamais dixen iso, respondo. Fuxo. Tomo a

revista e folleo rapidamente as páxinas. O príncipe Andrés atópase con Sara en algures. Os dous teñen aspecto de porcalláns, pero cáenme fenomenal porque sempre supuxen que na cama debían de funcionar ben, como só saben facer os viciosos de verdade. Coméntollo ó home moreno de pelo cinza. Daría un bo presentador de Telediarios “progres”. Reflicte unha interrogante coa mirada: a ónde quero chegar con este xogo. Non penso dicirlllo. Un matrimonio maior, case anciáns, con indumentaria campesiña pregunta se pode ocupar os sitios libres. Afirmo e o home moreno repróchamo cos ollos. ¿Van vostedes a Madrid?, pregunta a señora. Respóndolle positivamente e o vello sitúase para poder ver as miñas pernas con comodidade. Escorrego no asento e a minisaia de pana vermella sóbese un pouco máis, case ata o bordo final das medias negras. O meu acompañante observa o movemento e colócame unha man no xeonllo. Faino con elegancia mentres fala da familia real inglesa. Parece un xesto involuntario, mecánico, de confianza. Acéptoo coa mesma hipocrísia. Pero a calor da súa palma acrecenta o desexo. Entón decido que non, que xamais me deitarei con el. Aínda non sei cómo se chama, nin sequera reparo niso. Impórtame un carallo a familia real inglesa, digo. Proponme tomar un coche cama. Véxome levantándome para estirar as pernas e saír ó corredor onde me reclino contra o ventanal pechado. A xente despídese na plataforma. Só faltan cinco minutos e o formigueiro é intenso. Pola megafonía anuncian unha chegada, logo a nosa saída. O home moreno segue os meus pasos. Púxose o sombreiro a gabardina, colleu o paraugas e o maletín. Murmúrame ó oído: seguro que es unha puta perversa. E marcha polo corredor pedindo desculpas e permiso ós viaxeiros que se instalan. Contemplo as súas costas flotando entre a xente e deséxoo. Non sei o seu nome, nin o debería saber nunca, sen embargo deséxoo. Bulo e logro alcanzalo na escaleira. Agarda, digo. Mírame un instante, escapando. Intento bicarlle os beizos pero rexéitame con serenidade. Estou húmida e foxe. Desaparece entre as columnas de formigón e as figuras humanas da plataforma. Personaxes que charlan ou miran para os viaxeiros. Os ocupantes do tren achandan as meixelas contra as ventás. Sei con precisión cal será a miña reacción. Non me sorprende. Véxome encerrándome no lavabo. A cara, conxestionada pola contradicción, reflectida no pequeno espello espor-telado. Pecho os ollos e téño pegado a min. A man sobre o xeonllo. Estou excitada. Moi excitada. Mentres me masturbo, o tren ponse en marcha deixando a estación de Vigo. O home moreno de pelo cinza e lentes de carei estará sentándose noutro tren paralelo ou intentará localizarme por última vez dende as ventás iluminadas. Imaxino que non puido resistir a miña provocación e tamén se masturba no seu vagón, pensando nas miñas pernas, nos meus

beizos, na miña mirada perversa. Como facía EL nas tardes de soidade. Ou era o que dicía para excitarme, para poñerme cachonda, cando acudiamos ás primeiras citas no seu apartamento. Dicía: pecho os ollos e vexo o teu traseiro e deséxoo de inmediato, aínda que estea traballando no estudio, non importa, ou nunha reunión con clientes; pecho os ollos e vexo o teu traseiro, as túas pernas e imaxino que te penetro, non me importa o que me arrodea, quén sexan e ónde; o pene quémame apresado nos calzóns e teño que saír de socate; aínda que estea traballando, non importa, pido desculpas, vou ó baño e mastúrbo-me; mastúrbo-me mentres te penetro con forza, acariñándoche os peitos ou as nádegas, ou trabándote no pescozo, os beizos ensarillados co teu pelo negro; e escoito o teu laio de gata en celo como agora e un único desexo embriaga a miña mente: chamarte; berrar que veñas ou saír correndo na túa busca; ata que por fin me corro e o seme estala contra as paredes do cuarto de baño, os espellos, o lavabo...; e preciso sentarme a descansar, a cortar o arquexo, cos ollos ben abertos para non imaxinar o teu traseiro prominente, redondo, tan ben formado, nin ver os teus ollos, nin a túa boca coméndose a miña polla, porque do contrario teño que comezar de novo e sei que me esperan, ou que o traballo está sobre a mesa de debuxo, aínda que non importa, pero non quero morrer extenuado co pene entre as mans. Cumprira dezaioito anos e EL corenta e catro, era pouco máis novo có meu pai. En máis dunha ocasión pensei estar sendo vítima do complexo de Electra. ¡Á merda Freud! EL gustábame. Gustábame a personalidade que se forxara. E eu xa tiña decidido ser perversa, ser unha puta, porque intuía que nacera para amante. Non para o matrimonio. Amante clandestina e nunca dun só home. Tiña que romper co modelo de mamá e da miña irmá. Vinte anos e xa casada. Moza vella, moi vella. Antes de empezar a vivir. Inés, pobre Inés, agora o marido quedóuselle calvo e tamén é vello pasados os trinta. Van de responsables pola vida. Inés é melindrosa. Non é como mamá. Ela tería sido coma min, por iso sente envexa de min. Cando chamei por teléfono díxenllo: voume, voume de Vigo, vivirei uns anos en París, ó mellor en Roma ou en Berlín, non sei cantos. Dixo ela: ¿que farás en París? Vivir, gozar a vida, gozar, díxenlle. Dixo ela: ¿con quen te vas? porque non vas soa, estou segura, ¿de que pensas vivir? ¿Da fotografía? Díxenllo: non sei de qué vou vivir, pero teño que irme; quero gozar da vida; Armando tamén vén. ¿Quen é Armando, o teu noivo, o teu amante?, berrou ela. Díxenllo: un colega, vivo con el, é a miña grande *amiga*, e non son eu quen o acompaña, el vén comigo. Non o entendeu. Púxose a berrar. E díxomo: ¡Putas, es unha puta, unha perdida! ¡Meu Deus, como te educamos! Estiven a piques de dicirllo, pero foi mellor que non, sabía que papá tamén estaba escoitando polo

supletorio. El descolgou o teléfono e comuniquéillo: voume a París, a vivir a París, papá, non sei por canto tempo. Seguro que se encolleu de ombros e puxo cara de resignación. Murmurou: está ben filla, non fagas tolerías, fala coa túa nai. E estiven a piques de dicirllo: tes envexa mamá; tes envexa porque eu son coma ti, non son como papá; ti e mais eu somos iguais, a ti gustaríache ter coñecido outros homes, outras camas distintas á do matrimonio; e outros mundos, ter saído da vila, da rutina da compra no mercado, da perruquería, dos vestidos para chisme da vecindade, das festas patronais, todo iso tan aburrido, tan cansado, tan rutineiro; terte fugado a Viena; ou a Roma, sempre falas de Roma e de Venecia; pero só coñeces a vida da vila, algunha visita a Vigo e a Santiago e aquela nostálxica viaxe de lúa de mel a Madrid. Teríallo dito, pero papá estaba escoitando. Diríalle: mamá, ti es tan golfa coma mín, mais non o recoñeces e envéxasme, sabes que ós meus vintecinco anos coñecín moitas camas e homes distintos e intúes que non me acovardo ante nada. Teríao dito. Agora estaría arrepentíndome. Foi mellor que non. Papá tomou cartas no asunto. Estaba sereo. Dixo: Martázul, xa es maior para saber o que fas; se precisas algo, cartos, pídeo; e sobre todo tennos informados, chama e escribe, queremos saber ónde localizarte en caso de necesidade. Díxenlle: podes estar tranquilo, chamarei e escribirei. A el só lle importa a súa tranquilidade. Sentirse tranquilo. Saber que domina a situación. Aínda que sexa falso, iso é certo. E preocúpanlle os cartos. Todas as solucións pasan polos cartos. Por eles traballa como un burro, vive como un burro e morrerá como un burro. Ó final o diñeiro non lle servirá para nada. Entre nós houbo tempos de comunicación imposible. Viviamos nun enfado permanente. Foi antes de marchar a estudar a Vigo. Iso xa queda lonxe. Véxoo moi distante no tempo, aínda que aconteceu antonte. Estou segura de que o odiaba, e el a min polo episodio das cartas a don Etelvino. Cando nos cruzabamos no corredor, ou as miradas confluían na mesa, eu pensaba: estao pensando; pensa que son unha puta, unha perdida. Estaba nos seus ollos. Pero logo, cando deixei Almáciga, todo cambiou. As fins de semana na vila eran distintas. Mostrábase compracente e xamais volveu poñerme de exemplo a Inés. Inés casara con vinte anos. Xa levaba catro de noivado con Raúl, cinco anos maior ca ela. Raúl, o bo partido. O fillo do alcalde. Do alcalde de toda a vida, dende os tempos de Franco. Conservador e cacique á galega. Ós trinta anos Raúl quedou calvo, e engordou de máis. Pobre Inés, é melindrosa e crese o espello de mamá, pero non é certo. Mamá é coma mín, leva a liberdade no corpo. Reprimida para sempre. Inés non, ela non sabe qué é a represión porque tampouco coñece o desexo. Non o sentiu nunca. Saio do cuarto de baño do tren e cambaléome polo corredor, como bébeda,

camiñando ata o departamento. Hai dúas persoas máis, pero respectaron o meu asento xunto á ventá. A pureza gris cobalto da ría de Vigo desdebúxase entre o arboredo mentres o tren escapa cara á noite. Adiviño as mexilloeiras na enseada de San Simón e baixo a ponte de Rande iluminada. Moaña é unha chea de casas e de rúas espalladas sobre a ladeira do monte á outra banda do mar. Comprendo que estas paisaxes se rompan, se desprendan de min por un tempo. Tardarei en velas, pero permanecerán comigo, como o cheiro das algas mariñas. Olor a salitre. Iso é certo.